

deel van de marechaussees bij het Legioen ingelijfd werd, dat een ander deel naar Londen overgebracht werd om in *Stratton House* bewakings- en portiersdiensten te verrichten en om een soort lijfwacht voor de koningin te vormen, en dat den Beer Poortugael als commandant te Porthcawl opgevolgd werd door no. 4: weer een majoor. In diens bevelsperiode werd het Legioen (de winter naderde) uit het tentenkamp te Porthcawl naar een leegstaande fabriek te Congleton overgebracht en per 1 januari '41 ging daar een van de twee adjudanten van de koningin, majoor H. J. Phaff, als commandant fungeren – de vijfde.

Inmiddels had de regering besloten, de Nederlandse strijdkrachten zo snel mogelijk uit te breiden. Vrijwilligers hadden zich al onmiddellijk na de Duitse invasie aangemeld, meestal schriftelijk – vooral ook Nederlanders die in Zuid-Afrika, Canada en de Verenigde Staten woonden. Aanvankelijk kon men in Londen weinig meer doen dan hun namen noteren, maar medio juni werd besloten tot het in dienst nemen van vrijwilligers en tot het oproepen van dienstplichtigen over te gaan; voor die dienstplichtigen die in Groot-Brittannië en Noord-Ierland, de Verenigde Staten en Canada woonden, werd begin augustus de dienstplicht afgekondigd; er was toen ook al vastgesteld dat men de dienstplichtigen uit de Verenigde Staten en Canada in het in Canada te vormen depot zou opnemen. Vertrouwd werd dat men uiteindelijk in Engeland een Nederlandse strijdmacht zou kunnen vormen van op zijn minst tienduizend man.

Koopvaardij

Niet alleen marine-eenheden waren uit Nederland ontsnapt, maar ook enkele passagiers- en handelsschepen en talrijke kustvaarders. Veel méér schepen waren, toen de Duitse invasie kwam, buitengaats en nog tijdens de Meidagen werd beseft dat op scheepvaartgebied nieuwe regelingen nodig waren. Twee in juni '39 afgekondigde wetten: de Zeeschepenvorderingswet en de Wet behoud scheepsruimte, gaven de ministers van economische zaken en van defensie de bevoegdheid om in geval van oorlogsgevaar of oorlog het gebruik van schepen te vorderen, niet de schepen zelf – de vordering kwam dus eigenlijk neer op een gedwongen bevrachting. Uiteraard moest, nu Nederland in oorlog was, die centrale leiding door of namens de regering voortgezet worden. Van waaruit? Niet van Den Haag uit, waar nauwelijks communicatie met het buitenland mogelijk was, maar liever van Londen en Batavia uit. Inderdaad, op de tweede